

Презентація на тему :

" Земноводні "

ПОХОДЖЕННЯ ЗЕМНОВОДНИХ

Земноводні – перша група хребетних, що в процесі еволюції вийшли на сушу проте розмноження і розвиток їх відбуваються у прісній воді. Предками земноводних були давні прісноводні кистепері риби, які мали подвійне дихання (зяброве і легеневе), а також добре розвинені парні плавці з сильною мускулатурою і специфічним внутрішнім скелетом. У відкладах верхнього девону знайдено перехідні форми між рибами і справжніми земноводними – іхтіостегіди. За зовнішнім виглядом вони нагадували сучасних хвостатих земноводних. Іхтіостегіди потіснили кистеперих риб у прісних водоймах і розпочали освоєння вологих прибережних ділянок. У кінці девону від іхтіостегід відособились стегоцефали, які дали початок сучасним амфібіям, а також рептиліям.

Ряд Хвостаті земноводні

Найдавніша група амфібій, більшість із них є постійними мешканцями води. Тіло видовжене, протягом всього життя зберігається хвіст. Ноги короткі, приблизно однакової довжини. Запліднення внутрішнє. Ряд об'єднує близько 280 видів.

До Хвостатих земноводних належать:

Саламандра плямиста

Саламандра велетенська

© Peter Scoones / naturepl.com

Протей

Тритон карпатський

Тритон звичайний

Тритон гребінчастий

Тритон альпійський

Ряд Безхвості земноводні

Ряд Безхвості земноводні включає найбільш високоорганізованих амфібій, що поширені на всіх континентах, крім Антарктиди. Тіло коротке, хвоста немає. Запліднення зовнішнє. Родина Справжні жаби – одна із найчисельніших. Характерною особливістю їх є наявність зубів на верхній щелепі.

До Безхвостих земноводних належать:

Ропуха зелена

Голіаф

Гостроморда жаба

Жаба озерна

Жаба прудка

Квакша звичайна

Червоноока квакша

Кумка червоночерева

Ропуха очеретяна

Ряд Безногі земноводні

Безногі поширені лише у тропіках. Їхнє червоподібне тіло пристосоване до риючого способу життя. Кінцівки відсутні, очі дуже маленькі. Більшість видів цього ряду живе у ґрунті, інколи – у прісних водоймах.

До Безногих земноводних належать:

Кільчаста черв'яга

Черв'яга Томпсона

Китайський рибозмій

Жовтополосий рибозмій

Екологія земноводних

ЕКОЛОГІЯ ЗЕМНОВОДНИХ

Поширення та спосіб життя. Амфібії живуть у різних екологічних умовах. Є серед них водні форми, які ніколи не виходять на сушу. Це переважно хвостаті земноводні. Дихають вони як за допомогою зябер, так і за допомогою легенів, підіймаючись на поверхню води і заковтуючи повітря. В окремих представників легені повністю зникають і газообмін відбувається крізь шкіру або слизову оболонку ротової порожнини. Водні форми мають видовжене тіло, довгий хвіст з добре розвиненим плавцем. Кінцівки ж навпаки, розвинені слабо. Більшість амфібій ведуть напівводяний спосіб життя.

Розмножуються вони і розвиваються у воді, багато з цих тварин і зимують у водоймах. Серед земноводних є види, які більшу частину свого життя проводять на деревах.

Це переважно жителі вологих тропічних лісів, які і розмножуються на деревах, відкладаючи яйця у дупла та на великі листки, де збирається вода. Наші квакші ведуть деревний спосіб життя, але розмножуються у водоймах. Восени всі земноводні наближаються до місць зимівлі. Зелені жаби, а також трав'яна зимують у водоймах, збираючись групами у глибоких промерзаючих місцях або зариваючись у мул. Гостроморді жаби і квакші здебільшого зимують на суші, але частина особин може зимувати у водоймах. Ропухи, джерлянки, часникові жаби, тритони, саламандри проводять зиму на суші, забираючись у ями, нори гризунів, під коріння, пеньки та ін. У суворі зими, коли земля глибоко промерзає, велика їх кількість гине. У напівпустинях і пустинях земноводні впадають у літню сплячку. Під час оціпеніння всі життєві процеси дуже сповільнюються.

У неволі при хорошому утриманні зафіксовано таку тривалість життя земноводних: жаби трав'яної – 18, жерлянки – 29, ропухи – 36 років. У природних умовах тривалість життя земноводних коротша і становить 3-6 років.

Роль земноводних у житті людини

Усі земноводні корисні для людини. Живлячись безхребетними, вони помітно знижують чисельність комах – шкідників, кровососів, переносників захворювань людини і тварин. Серед хвостатих земноводних України найпоширенішим є тритон звичайний, чисельність якого досить велика. У його харчовому раціоні переважають комари. Видовий склад кормів червоночеревої джерлянки свідчить про велику її користь для рибного господарства. Вона поїдає ворогів риб. Жаби ставкові також знижують велику кількість цих комах. Певне значення мають амфібії як кормова база риб, птахів, хутрових звірів. У ряді країн – Франції, Італії, Пд-Сх Азії, Америці – окремих земноводних (саламандр і жаб) використовують у їжу. У США є ферми, де розводять жабу-бика. На світовому ринку 1 кг жаб коштує вдвічі дорожче, ніж 1 кг осетрових риб. Жаби, тритони, аксолотлі є об'єктами медико-біологічних досліджень.

На основі вивчення будови в функціонування зорового аналізатора жаби біоніки створили прилад ретинатрон, який на аеродромах разом із радіолокаторами дає змогу добре розрізняти рухому об'єкти (літаки), стежити за ними. Земноводні можуть завдавати і деякої шкоди: переносити небезпечні хвороби, поїдати мальків риб.

Земноводні, занесені до Червоної книги України

Тритон карпатський

Тритон альпійський

Саламандра плямиста

Жаба прудка

Ропуха очеретяна

